

Konkrétum

„Konkrétum“ chápu jako srostlici vnitřní a vnější stránky něčeho, co i po vnější stránce vykazuje znaky integrity (sjednocenosti), která však sama (jakožto založená zevnitř) není (vcelku, tedy „jako taková“) přístupná zvenčí. A protože „růst“ je předpokladem „srůstání“ (a řecky znamená sloveso FYEIN a FYESTHAI nejen roditi a roditi se, nýbrž také „růsti“), nemůžeme FYSIS ani „fyzičko“ redukovat na pouhý vnějšek, ale musíme trvat na tom, aby FYSIKA jako filosofická disciplína brala vždy v náležitě míře v úvahu vnitřní stránku každého „růstu“ a tedy také každého „srůstání“, tj. sjednocování ve „srostlici“, concretum. – Na původ slova ani na jeho staré etymologické kořeny příliš nehledím, zejména pokud byly (či ještě jsou) spojeny s nějakými filosofickými (nebo pseudofilosofickými) významy. (Tak např. nechávám zcela stranou nejen aristotelskou koncepci pouhých potencialit HYLÉ a MORFÉ, jakož i třeba poměrně nedávnou její Whiteheadovu „adaptaci“ či reinterpretaci „světa hodnot“ a „světa proměnlivostí“.) „Niternost“ (resp. „vnitřní svět“) nechci chápat jako „možnost“, nýbrž jako „skutečnost“ sui genesis (aniž bych skutečnost předem omezoval na „jsoucná“). A na druhé straně minulost ani neškrťám jako „již nejsoucí“ a tedy „nic“, nýbrž naopak jako něco, co nechává své nepředmětné „stopy“ v budoucnosti (asi jako partitura symfonie zanechává jisté „nepředmětné“, „ještě nejsoucí“ stopy v budoucnosti, v niž lze v nové situaci a v jiné, nové „době“ symfonii znovu nacvičit, dirigovat a zahrát). Opakování je možné právě jen díky tomu, že stále znovu přichází dost času k jeho uskutečnění; a protože jde o nově „příšlý“, „nastaví“ čas, není možné naprosto identické opakování, a to na žádné, ni na té nejprimitivnější, vysloveně „primordiální“ úrovni. Právě „konkrétnost“ každého událostného dění je zárukou toho, že absolutně identické opakované téhož není možné, ale že všechno dění je alespoň zčásti jedinečné, „historické“ – tedy dokonce i všechno dění „přírodní“. Podoby a analogie jsou možné (protože je možné nechávat či spíše „ukládat“ ony nepředmětné stopy „do“ budoucnosti, nejenom „do“ minulosti), ale absolutní identita možná není.

(Písek, 060617-3.)